פִּתְגָמֵי מוֹהֲרָא"שׁ

וְהֵם שִׂיחוֹת אֲשֶׁר נִשְׁמְעוּ מִכ"ק אַדְמוֹ"ר מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע

וְלֻקְּטוּ וְסֻדְּרוּ עַל יְדֵי רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ, הָאי"ש אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לָעזֶר שליט"א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
יְבְנְאֵל

גִּלָּיוֹן מס' 8 | בְּכָל עִנְיְנֵי הַגִּלָּיוֹן נָא לִפְנוֹת לְמֵייל m.l.mohorosh@gmail.com

וַתְּרָן

מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל פַּעַם דִּבֵּר מִמִּדַּת הַוַּתְּרָנוּת, שֶׁעִנְיָנָהּ הוּא לִהְיוֹת וַתְּרָן לְכָל אָדָם, וְהִיא אַחַת מֵהַמִּדּוֹת הַיָּפוֹת בְּיוֹתֵר, וְהִיא מְגַלָּה עַל טֹהַר נַפְשׁוֹ וּלְבָבוֹ שֶׁל הַזּוֹכֶה לֵילֵךְ בָּהּ.

אֲלָא שֶׁעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לָדַעַת, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְוַתֵּר לַזּוּלַת, לְכְאוֹרָה זֶה נִרְאֶה שֶׁהוּא מַפְסִיד, אֲבָל בֶּאֱמֶת, הוּא רַק מַרְוִיחַ,

כִּי כְּשֶׁבְּנֵי זוּג רוֹצִים לִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם בֵּיתָם, אִם הַבַּעַל רוֹצֶה מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם וְלֹא מוּכָן לְוַתֵּר, וְהָאִשָּׁה רוֹצָה מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם וְלֹא מוּכָנָה לְוַתֵּר, וְאֵין הַכָּוָנָה בְּעִנְיָנִים הִלְכָתִיִּים אֶלָּא בְּעִנְיָנִים גַּשְׁמִיִּים, אֲזַי זֶה גּוֹרֵם לַהֲפָרַת שְׁלוֹם בֵּיתָם, כִּי כָּל אֶחָד מֵהֶם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הַצַּוּדֵּק וְעַל הַשֵּׁנִי לְהִכָּנַע לְפָנָיו, וְזֶה מֵבִיא אוֹתָם לְוִיכּוּחִים וּמְרִיבוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, לֹא כֵּן כְּשֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם מְחַפֵּשׂ לְשַׂמֵּחַ אֶת הַשֵּׁנִי, הַבַּעַל מְחַפֵּשׂ לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתּוֹ וְהָאִשָּׁה מְחַפֶּשֶׂת לְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלָהּ, כְּשֶׁהָאִשָּׁה רוֹצָה מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם, הַבַּעַל יְוַתֵּר וְיַעֲשֶׂה זֹאת בְּשִׂמְחָה, כִּי זֶה עִקַּר רְצוֹנוֹ וְחֶפְצוֹ, שֶׁאִשְׁתּוֹ תִּהְיֶה שְׂמֵחָה, וְכֵן לְהֵפֶךְ, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מַכְנִיסִים אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, וּמַרְוִיחִים חַיֵּי גַּן עֵדֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וְכֵן אָדָם שֶׁרוֹצֶה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן לְדְבָרִים טוֹבִים, אָמְנָם עָלָיו לִשְׁמֹר עַל כָּל רֶגַע וְרֶגַע, אֲבָל עָלָיו גַּם לָדַעַת, שֶׁעִם וְתוּר יוּכַל לְהַרְוִיחַ זְמַן, וּלְלֹא וְתוּר הוּא עָלוּל לְאַבֵּד אֶת הַזְּמַן, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ב, א): 'וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ וְכוּ'.

וּפַעַם הָיָה סִפּוּר עִם מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, שֶׁבְּאֶמְצַע שִׁעוּרוֹ בְּלֵיל רְבִיעִי, נִכְנַס יְהוּדִי אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ חִיּוּב, כִּי הָיָה בִּשְׁנַת אֵבֶל עַל אָבִיו, וְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּיַחִידוּת, מִשֶּׁסִּיֵּם תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, הִפְסִיק מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל אֶת שִׁעוּרוֹ, וְצִוָּה לוֹ שֶׁיֹּאמַר קַדִּישׁ מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חִיּוּב, וְכֵן עָשָׂה, וּלְאַחַר מִכֵּן הִתְיַשֵּׁב וְהִצְטָרֵף לַשִּׁעוּר.

מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל לֹא גָּרַע אֶת עֵינָיו הַקְּדוֹשׁוֹת

מֵהַיְהוּדִי הַזֶּה, וְאָמַר לְכָל הַנּוֹכְחִים בַּשִּׁעוּר: 'הַיְהוּדִי הַזֶּה הִזְכִּיר לִי מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה לְפָנַי כַּמָּה שָׁנִים, עוֹד כְּשֶׁהָיִיתִי בָּחוּר יְשִׁיבָה. בְּאֶחָד הַיָּמִים נִכְנַס אָדָם אֶחָד לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, וֶהָיוֹת שֶׁהָיָה לוֹ חִיּוּב, הוּא בִּקֵּשׁ רְשׁוּת מֵרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לוֹמַר קַדִּישׁ, אֶלָּא שֶׁרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה סֵרֵב, וּמָחָה בּוֹ בְּאָמְרוֹ: 'זֶה בְּטוּל תּוֹרָה!', אֲבָל אוֹתוֹ אָדָם הָיָה עַקְשָׁן, וְלֹא שָׁת לִבּוֹ לְדִבְרֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וְאָמַר קַדִּישׁ. מִשֶּׁסִּיֵּם אֶת אֲמִירַת הַקַּדִּישׁ, הֵחֵל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְהִתְוַכֵּחַ אִתּוֹ בְּכָל מִינֵי וְכוּחִים, וְנִסָּה לְהוֹכִיחַ לוֹ בְּכָל מִינֵי הוֹכָחוֹת, שֶׁהַקַּדִּישׁ הַזֶּה הָיָה בְּטוּל תּוֹרָה גָּמוּר, וְלֹא הָיְתָה לוֹ רְשׁוּת לְאָמְרוֹ, וְכָךְ הִתְוַכַּח אִתּוֹ בְּמֶשֶׁךְ שְׁעָתַיִם שְׁלֵמוֹת'.

'וְעַתָּה', אָמַר מוֹהֲרַא"שׁ זַ"ל לְכָל הַנּוֹכְחִים בַּשִּׁעוּר, 'בֹּאוּ וְנִתְבּוֹנֵן, הֲרֵי אֲמִירַת קַדִּישׁ אוֹרֶכֶת לְכָל הַיּוֹתֵר שְׁלֹשִׁים שְׁנִיּוֹת, וְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לֹא רָצָה לְוַתֵּר וּלְאַפְשֵׁר לוֹ לוֹמַר קַדִּישׁ, כִּי זֶה נִקְרָא "בְּטוּל תּוֹרָה", אֲבָל לְהִתְוַכֵּחַ אִתּוֹ שְׁעָתַיִם שְׁלֵמוֹת, זֶה לֹא נִקְרָא "בְּטוּל תּוֹרָה"?! הֲרֵי אִם הוּא הָיָה מְוַתֵּר וּמְאַפְשֵׁר לוֹ לוֹמַר קַדִּישׁ, בַּזְּמַן הַזֶּה הוּא יָכֹל לַחֲטֹף הַרְבֵּה טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וּמִזֶּה נִלְמַד, שֶׁעִם וִתּוּר יְכוֹלִים לְהַרְוִיחַ זְמַן וּלְנַצֵּל אוֹתוֹ לִדְבָרִים טוֹבִים'.

וְכֵן אָדָם שֶׁרוֹצֶה לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, אָמְנָם עָלָיו לְדַקְדֵּק שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו וַהֲלִיכוֹתָיו יִהְיוּ עַל פִּי הַהֲלָכָה, אֲבָל עָלָיו גַּם לָדַעַת, שֶׁעִם וִתּוּר יוּכַל לַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּפַעַם הָיָה מַעֲשֶׂה עִם הַשָּׁפַע חַיִּים מִצַּאנְזְ"ל, לְאַחַר הַשּׁוֹאָה, בְּאֶחָד מִמַּחֲנוֹת הַפְּלִיטִים, הָיָה בָּחוּר בְּשֵׁם "לֵייבְּ'ל", שֶׁהִתְרַחֵק מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת, וְהִשְׁקִיעַ אֶת כָּל שְׁעוֹת הַיּוֹם בְּמִשְׂחָק ה"שַׁחְמָט", הַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל נִסָּה בְּכָל דֶּרֶךְ לְקָרְבוֹ וְלֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ.

בִּקֵּר אֶחָד, נִגַּשׁ הַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל אֶל לֵייבְּ'ל וְאָמַר: 'הָבָה נַעֲרֹךְ הֶסְכֵּם, לְאַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, אֵשֵׁב וַאֲשַׂחֵק אִתְּךָ בְּמִשְׂחָק ה"שַׁחְמָט", וְהָיָה, אִם אַתָּה תְּנַצֵּחַ אוֹתִי, אֲזַי תֵּכֶף וּמִיָּד אֵשֵׁב לִלְמֹד בְּמֶשֶׁךְ חָמֵשׁ שָׁעוֹת רְצוּפוֹת, וְאִם אֲנַצֵּחַ אוֹתְךָ, אֲזַי אַתָּה תֵּשֵׁב לִלְמֹד אִתִּי בְּמֶשֶׁךְ חֲצִי שָׁעָה', וְלֵייבְּ'ל הִסְכִּים.

הַשְּׁמוּעָה פָּשְׁטָה בְּכָל רַחֲבֵי הַמַּחֲנֶה, שֶׁהַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל יְשַׂחֵק עִם לֵייבְּ'ל שַׁחְמָט, וְכָל הַפְּלִיטִים הִגִּיעוּ לַצְּרִיף שֶׁל לֵייבְּ'ל, כְּדֵי לַחֲזוֹת בַּמִּשְׂחָק. לְאַחַר הַתְּפִלָּה, הַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל הִגִּיעַ וְהִתְיַשֵּׁב מוּל לֵייבְּ'ל, לָמַד אֶת כְּלָלֵי הַמִּשְׂחָק, וְהַמִּשְׂחָק הֵחֵל. בְּמֶשֶׁךְ שָׁעָה אֲרוּכָה, הָיוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁהַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל כִּמְעַט נִצַּח אֶת לֵייבְּ'ל, אַךְ לְבַסּוֹף הִכְרִיז לֵייבְּ'ל: 'שַׁחְמָט! נִצַּחְתִּי!' וְהַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל לָקַח אֶת הַגְּמָרָא שֶׁהֵבִיא עִמּוֹ, וְלָמַד בַּצְּרִיף בְּמֶשֶׁךְ חָמֵשׁ שָׁעוֹת רְצוּפוֹת, וּמֵאוֹתוֹ הָרֶגַע הוּרַם קַרְנוֹ שֶׁל לֵייבְּ'ל בְּעֵינֵי כָּל הַמַּחֲנֶה.

לְמָחָרָת, הִגִּיעַ הַשָּׁפַע חַיִּים זַ"ל לַצְּרִיף שֶׁל לֵייבְּ'ל וְאָמַר לוֹ: 'גַּם הַיּוֹם נְשַׂחֵק עַל בְּסִיס הַהֶסְכֵּם שֶׁעָרַכְנוּ אֶתְמוֹל', וְלֵייבְּ'ל הִסְכִּים. לְאַחַר הַתְּפִלָּה, יָשְׁבוּ וְשִׂחֲקוּ בְּמֶשֶׁךְ שָׁעָה

אֲרוּכָה, כְּשֶׁבִּסּוֹפָהּ הִכְרִיז הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל בְּפָנִים מְאִירוֹת: 'חֲצִי שָׁעָה שֶׁל לִמּוּד גְּמָרָא', וְלֵייבְ'ל יָשַׁב וְלָמַד עִמּוֹ בְּצַוָּתָא.

לְמָחֳרָת, לֵייבְ'ל הִגִּיעַ לַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל וּבִקֵּשׁ, שֶׁגַּם הַיּוֹם יְשַׂחֲקוּ, הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל הִסְכִּים וּבִתְּנַאי, שֶׁאִם הוּא יְנַצֵּחַ אֶת לֵייבְ'ל, אֲזַי יֵשְׁבוּ לִלְמֹד יַחַד בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים דַּקּוֹת, וְלֵייבְ'ל הִסְכִּים. הַמִּשְׂחָק הֵחֵל, וְתוֹךְ זְמַן קָצָר הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל נִצֵּחַ אֶת לֵייבְ'ל, וְהִכְרִיז בְּפָנִים מְאִירוֹת: 'אַרְבָּעִים דַּקּוֹת שֶׁל לִמּוּד גְּמָרָא', וְהַשְּׁנַיִם יָשְׁבוּ לִלְמֹד בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים דַּקּוֹת. מִכָּאן וָאֵילָךְ, בְּכָל פַּעַם שֶׁשִּׂחֲקוּ יַחַד, הָיָה הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל מְנַצֵּחַ, וְכָךְ נִמְשַׁךְ הַדָּבָר בְּמֶשֶׁךְ חֹדֶשׁ שָׁלֵם, עַד שֶׁנִּכְנְסָה אַהֲבַת הַתּוֹרָה בְּלִבּוֹ שֶׁל לֵייבְ'ל, וְהוּא נִכְנַס לִלְמֹד בִּישִׁיבָתוֹ שֶׁל הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל.

לְאַחַר תְּקוּפָה מְסֻיֶּמֶת, אֶחָד מִתַּלְמִידָיו שֶׁל הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל שָׁאַל: 'אִם מֵהַיּוֹם הַשֵּׁנִי וָאֵילָךְ נְצַחְתֶּם יוֹם אַחַר יוֹם, מַשְׁמַע שֶׁגַּם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן יָכֹלְתֶּם לְנַצֵּחַ, וְאִם כֵּן, מַה הַטַּעַם שֶׁוִּתַּרְתֶּם וְנָתַתֶּם לְלֵייבְ'ל לְנַצֵּחַ?' עָנָה וְאָמַר הַשָּׁפָע חַיִּים זַ"ל וְחִיּוּךְ עַל פָּנָיו: 'יָדַעְתִּי, שֶׁאִם אֲנַצֵּחַ אֶת לֵייבְ'ל בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, אֲזַי הוּא יִצְטָרֵךְ לִלְמֹד אִתִּי, וְיוֹתֵר לֹא יִנָּסֶה לְנַצֵּחַ אוֹתִי, לָכֵן וִתַּרְתִּי וְנָתַתִּי לוֹ לְנַצֵּחַ, וְעַל יְדֵי זֶה רוֹמַמְתִּי אֶת קַרְנוֹ וְהֶחֱיֵיתִי אוֹתוֹ, וְגַם הִכְנַסְתִּי בּוֹ חֵשֶׁק לְנַצֵּחַ אוֹתִי שׁוּב, וְכָךְ הִצְלַחְתִּי לְקָרְבוֹ וּלְהַכְנִיסוֹ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה'.

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לֵילֵךְ בְּמִדַּת הַוִּתְּרָנוּת, וְלַמְּרוֹת שֶׁלִּמְּדָה זוֹ צָרִיךְ חָכְמָה עֲמֻקָּה עַד מְאֹד, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁצְּרִיכִים לְוַתֵּר וְלֹא לִהְיוֹת עַקְשָׁן כְּלָל, וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁצְּרִיכִים לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל וְלֹא לְוַתֵּר כְּלָל בְּשׁוּם אֹפֶן שֶׁבָּעוֹלָם, מִכָּל מָקוֹם, כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלִּפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לִנְהֹג עִם מִדַּת הַוִּתְּרָנוּת, אֲזַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַנְחֶה אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וְיִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, **אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.**